

пространстве, именно воды Каспия из покон веков были источником морского промысла как единственного источника выживания прикаспийского населения. В современных глобализационных условиях Каспий стал приобретать стратегическое значение в силу богатых залежей энергоресурсов. И если еще недавняя дружба бывших прикаспийских республик сулила позитивный сценарий решения вопросов сфер влияния на Каспии, то суровые реалии глобализации и присущая ей геополитическая конкуренция, сделали из недавних партнеров соперников. И только умение азербайджанских властей принимать правильные решения, а также определенная их поддержка со стороны крупных международных игроков позволили северо-западному Каспию стать территорией влияния Азербайджана.

Список литературы:

1. Дарабади П. Кавказ и Каспий в мировой истории и геополитике XXI века. // М.: Издательство «Весь мир», 2010. 214-стр; Дарабади П. Южнокавказский узел: многоходовая «геополитическая игра». Баку, 6 мая, 2015 // <http://www.newtimes.az/ru/relations/dialogue/3573>. Дата обращения: 12.12.2019 г.
2. Федоров Ю.Е. Правовой статус Каспийского моря. Исследование ЦМИ МГИМО №8, Москва, июнь 1996. – 10-36-стр.
3. Проект «Конвенции о правовом статусе Каспийского моря» подготовленный Азербайджанской стороной // Президентский архив Республики Казахстан (далее - ПА РК.). Ф.75-Н., оп.1., д.353.
4. Ст. 11 Конституции Азербайджанской Республики // Конституция Азербайджанской Республики. с. 4. 46-стр. Режим доступа: <https://static2.president.az/media/W1siZiIsIjIwMTgvMDMvMDkvY3dodDN2dzF0X0tvcnN0dXRpc3lhX1JVUy5wZGYiXV0?sha=83f38924a4086483> (дата обращения: 11.11.2019)

Тематика: Педагогічні науки

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ З ОГЛЯДУ НА ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ

Бакуліна Н.В.

Інститут педагогіки НАПН України,
 відділ навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури,
 кандидат педагогічних наук,
 старший науковий співробітник
 ORCID: 0000-0002-8970-2660
 Researcher ID: X-1147-2018
 +38(063)340-49-04
 natusya29@ukr.net

Нині людство переживає часи вирішення глобальних проблем і викликів сучасності, що потребують як переосмислення ціннісних орієнтирів, так і вироблення ефективних стратегій і пошуку шляхів розвитку суспільства у всіх сферах нашого існування та взаємодії, зокрема в усіх галузях науки.

Першорядними найактуальнішими та найважливішими є проблеми планетарного, загальносвітового характеру, які мають вплив на життя й інтереси людства, несуть небезпечність і загрозу, потребують спільних і невідкладних зусиль усіх держав і народів щодо їх розв'язання з огляду на динамізм їхнього розвитку.

Сучасним вибухом сьогодення стала світова пандемія, що виникла в наслідок поширення вірусу COVID-19. Вона не тільки викрила системні проблеми соціуму кожної країни світу, а й загострила існуючі глобальні кризи та загрози планетарного масштабу.

Передусім, таких глобальних проблем як зміни клімату, руйнування екосистем і скорочення біорізноманіття, ядерна зброя, скорочення ресурсів, в тому числі, водних, зростання продовольчої незахищеності та зниження якості харчування, небезпечні нові технології, перенаселення планети, хімічне забруднення, пандемії нових захворювань, нездатність зрозуміти ризики, їх заперечення та дезінформація, а отже – майбутнє людини з огляду на людське існування взагалі.

Ці виклики стають лакмусовим папірцем результатів безвідповідальної діяльності людства та водночас дороговказом на шляху розвитку науки в сучасних кризових умовах. Безперечно це стосується й педагогічних наук, які нині потребують не тільки академічних і фундаментальних досліджень, а й розроблення суспільно відповідальних, інноваційних та ефективних освітніх технологій.

«Однією з визначальних властивостей сучасної епохи є розрив між нашим впливом на світ і нашою здатністю брати відповідальність за це вплив. [...] З усіх ключових інститутів суспільства, освіта (в її широкому розумінні) має найбільший потенціал подолати цей розрив» – писав відомий Пітре Сенге, автор теорій організації розвитку й організаційного навчання та системного мислення [7]. Продовжуючи думку вченого, освіта нині має не лише найбільший потенціал, а й шанс зберегти людство як вид.

Питання розвитку сучасної освіти як невід’ємної складової розвитку суспільства нині широко обговорюється як у вітчизняному, так і у міжнародному публічному та професійному просторі. Так, яскравим прикладом актуальності цієї проблеми є окремі панельні дискусії та звіти Всесвітнього Економічного Форуму, що з 1971 року щорічно проходить у Давосі (Швейцарія) для вирішення найважливіших світових проблем. У маніфестах і звітах Форуму, зокрема, 2019 та 2020 року, наголошується на важливості забезпечення рівного доступу до якісної освіти, оновлення навчальних предметів і освітніх програм, способів і форм навчального процесу, формування нових компетентностей, спрямованих на розвиток критичного мислення, творчості, ініціативності, автономності, посилення командної роботи тощо [9; 10].

Сучасні трансформаційні зміни, викликані процесами глобалізації й інтеграції в світі, зумовлюють необхідність переходу від утилітарної індустріальної освіти до інтегральної освітньої парадигми, в якій система навчання має бути зорієнтована не тільки на передачу знань і розвиток навичок, а й на всебічну підтримку становлення особистості як повноцінного автора впродовж всього свого життя. Так, на думку провідних вчених, портрет сучасної особистості повинен мати такі риси як самореалізація, прагнення до підтримки інших людей, необхідність навчатися впродовж життя, активна участь у культурному розвитку, високий професіоналізм, інформованість та активна громадянська позиція, захист оточуючого середовища та здоров’я [8].

Постіндустріальне інформаційне суспільство XXI століття потребує формування та наявності певних якостей, якими має оволодіти сучасна особистість. Насамперед, йдеться про сформованість таких життєво необхідних компетентностей:

гнучко адаптуватися у мінливих життєвих ситуаціях, самостійно набувати необхідні знання, вміло застосовувати їх на практиці для вирішення різноманітних проблем за для того, щоб протягом життя мати можливість знайти в ньому своє місце;

самостійно критично мислити, вміти помічати виникаючі у реальному світі труднощі та шукати шляхи раціонального їх подолання, використовуючи сучасні технології;

чітко усвідомлювати, де та яким чином набуті знання можна застосувати в оточуючій дійсності;

бути здатним генерувати нові ідеї, мислити вільно та творчо;

грамотно працювати з інформацією (вміти збирати необхідні для дослідження або вирішення певної задачі факти, аналізувати їх, висувати гіпотези рішення проблеми, робити необхідні узагальнення, співставлення з аналогічними або альтернативними варіантами розгляду, встановлювати статистичні закономірності, формулювати аргументовані висновки та на їх основі виявляти та вирішувати нові проблеми);

бути комунікабельними, контактними у різних соціальних групах, вміти працювати спільно у різних сферах, запобігати конфліктним ситуаціям або вміло виходити з них; самостійно працювати над розвитком власного морального, інтелектуального, духовного та культурного рівнів [2].

Крім того, останні десятиліття актуальним педагогічним дискурсом є проблеми визначення базових навичок, якими має володіти людина XXI століття та запровадження компетентно й особистісно орієнтованого навчання. Так, навичками майбутнього визначають такі ключові компетентності як концентрація й управління увагою, емоційна грамотність, цифрова грамотність, творчість і креативність, екологічне мислення, кросскультурність, здатність до (само)навчання [4].

Аналіз результатів міжнародного проекту з визначення ключових компетентностей та їх запровадження в освітній практиці вісімнадцяти країн Європи дозволив нам визначити ключові компетентності у дискурсі європейського виміру в освіті [1].

Основні наскрізні компетентності визначено й у нормативних документах у галузі освіти України, а саме Концептуальних засадах реформування середньої школи «НУШ» (2016) [5], Державному стандарті початкової освіти (2018) [3], Проекті державного стандарту базової середньої освіти (2020) [6] тощо.

І дійсно, аналізуючи формулювання визначених життєво необхідних компетентностей через призму кризового стану суспільства, ми бачимо які з них дійсно є пріоритетними та мають бути конкретизовані й упроваджені в освітню практику, а які мають бути переглянуті.

Цього потребує й зміна всієї освітньої екосистеми. Адже зараз стандартизована система освіти трансформується в глобальний освітній простір, який дозволяє вільно обирати ті чи інші освітні ресурси, створювати варіативні авторські освітні програми та навчально-методичне забезпечення, різноманітні типи закладів освіти й освітніх форматів/платформ, розширювати можливості очного та дистанційного навчання й упровадження сучасних освітніх інформаційних і телекомунікаційних технологій. Водночас розвиток нової освітньої екосистеми має відбуватися еволюційним шляхом, не знищуючи попередній позитивний досвід, а критично його осмислюючи та створюючи на його основі нові змістові елементи.

Перспективність подальших досліджень вбачаємо в теоретичному виваженому обґрунтуванні та технологічному розробленні й ретельної апробації оновленого змісту та методик навчання з огляду на глобальні проблеми сучасності та пріоритетні тенденції розвитку людства заради сталого майбутнього.

Список літератури:

1. Бакуліна Н. В. Ключові компетентності у дискурсі європейського виміру в освіті. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2017: освітні трансформації у контексті європейської інтеграції і глобалізації*: тези доп. I Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15-16 черв. 2017 р.). Київ : Педагогічна думка, 2017. С. 92-94. URL : https://lib.iitta.gov.ua/707163/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8_%D0%91%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B0.pdf
2. Бакуліна Н. В., Щербак О. Д., Яковлева О. М. Мова іврит. 10 – 11 класи : навч. прогр. для загальноосв. навч. закл. з укр. мовою навчання (рівень стандарту) : затвердж. наказом МОН України від 20.04 2018 № 408. – К., 2017. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713421/>, <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення 23.05.2020).
3. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення 23.05.2020).
4. Навыки будущего. Что нужно знать и уметь в новом сложном мире. URL: https://worldskills.ru/assets/docs/media/WSdoklad_12_okt_rus.pdf. С. 74–78.
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczya.pdf>. (дата звернення 23.05.2020).

6. Проект Державного стандарту базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення 23.05.2020).
7. Peter M.Senge Creating Schools for the Future, not the Past for All Students // Leader to Leader, 2012.
8. Phillip, C. Schlechty Schools for the 21st Century. Leadership imperatives for Education Reform / C. Phillip. – SanFrancisco,1990. – 164 p.
9. Reports of World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/reports>
10. The Global Risks Report 2020. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf

Тематика: Педагогічні науки

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ У СЕРЕДОВИЩІ ВІРТУАЛЬНОГО КЛАСУ GOOGLE CLASSROOM

Балюк Вікторія Олександрівна

здобувачка кафедри педагогічної майстерності та менеджменту ім. І. А. Зязюна
Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, м. Полтава,
Україна

Google Classroom дозволяє використовувати у своєму середовищі усі методи контролю за навчальною діяльністю студента та індивідуалізацію навчання. Методи контролю – це способи одержання зворотної інформації про зміст, характер і результат навчально-пізнавальної діяльності студентів, а також про ефективність роботи викладача. У дидактиці вчені виділяють такі методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести (Кондрашова, Пермяков, Зеленкова, Лаврешина, 2006).

Схарактеризуємо ці методи на прикладі віртуального класу для вивчення дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка».

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, пояснення, повідомлення про досвід тощо. В основі усного контролю лежить монологічна відповідь студента або питально-відповідна форма — бесіда, в якій викладач ставить запитання, а студент відповідає на нього. Усний контроль проводиться в індивідуальній, фронтальній чи комбінованій формі.

Реалізується наступними засобами: включенням до віртуального класу завдань типу «Питання для самоконтролю», «Захист проєкту», які викладач може заслуховувати в усній формі на занятті чи при індивідуальній роботі зі студентом. За умови повноцінного дистанційного навчання – за допомогою відеозв'язку.

Методи письмового контролю – контрольна робота, доповідь, реферат, звіт з виконаної роботи тощо. Цей вид контролю дає можливість студентам показати знання теоретичного матеріалу, уміння застосовувати його на практиці, уміння логічно вибудовувати і складати текст, давати оцінку експерименту, проблемі тощо. Реалізується включенням до віртуального класу завдань типу «Розв'язати завдання у табличному процесорі Microsoft Excel та описати виконані дії у Microsoft Word», «Створити базу даних і оформити звіт про виконану роботу», різноманітні домашні контрольні роботи із завданнями у різних програмних додатках із обов'язковим описом виконаних дій.

Методи практичного контролю – це розв'язання практичних завдань у різних програмних додатках: електронні документи та таблиці, створення бази даних, презентацій, фото- та відеомонтаж тощо. Основним завданням проведення такого контролю є виявлення